

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๕๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร

พุทธศักราช ๒๕๓๓

ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

และการใช้เครื่องหมายราชองครักษ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร
พุทธศักราช ๒๕๓๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๑. การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ปฏิบัติตามประกาศสำนักคณะรัฐมนตรี
เรื่องลำดับเกียรติและระเบียบการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

ข้อ ๒. ทหารซึ่งได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้

ข้อ ๓. เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติซึ่งไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ใช้แพรแถบ
อย่างแพรแถบของเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ทำเป็นแถบสูงประมาณ ๑.๕ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๓
เซนติเมตร ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋าด้าน เว้นแต่เครื่องราชอิสริยาภรณ์ใดซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้
ประดับที่อกเสื้อข้างขวา ก็ให้ติดแพรแถบที่อกเสื้อข้างขวา และสำหรับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ใด

มีกฎหมายกำหนดเครื่องหมายสำหรับประดับแพรแถบ ก็ให้ประดับเครื่องหมายที่แพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นด้วย

ในกรณีมีแพรแถบหลายแถบ ให้ติดเรียงกันเป็นแถวตามยาว แถวละไม่เกิน ๕ แถบ

หมวด ๒

เครื่องหมายราชวงศ์

ข้อ ๔. นายทหารที่เป็นราชวงศ์ราชวงศ์ ใช้สายยงยศและเครื่องหมายอักษรพระปรมาภิไธยดังนี้

(๑) สายยงยศเป็นสายถัก ๒ เส้น ประกอบด้วยตุ้มโลหะสีทอง ๒ ตุ้ม สายเกลี้ยง ๒ เส้น ปลายสายรวมติดใต้อินทรีนูนข้างขวา สายถักคล้องใต้แขนขวาผ่านหน้าอก ๑ เส้น ส่วนอีก ๑ เส้นผ่านหน้าอก สายเกลี้ยงทำเป็นบ่วงคล้องใต้แขนขวา ๑ เส้น ส่วนอีก ๑ เส้นทำเป็นบ่วงผ่านหน้าอก มารวมกับปลายสายถักทั้ง ๒ เส้น คล้องที่ตุ้มมอกเลื้อยให้ตุ้มโลหะสีทองอยู่ที่อกเลื้อย ถ้าเป็นเลื้อยชั้นนอกคอดปิด คล้องที่ตุ้มมอกเลื้อยเม็ดที่ ๑ ถ้าเป็นเลื้อยชั้นนอกคอบนหรือเลื้อยชั้นนอกเปิดคอดคล้องใต้ชายพับ ประมาณแนวเดียวกับตุ้มเม็ดที่ ๑ ของเลื้อยชั้นนอกคอดปิด

สายยงยศทำด้วยไหมทองหรือไหมสีเหลือง ใช้ประกอบกับเครื่องแบบดังนี้

(ก) เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติขาว หรือเครื่องแบบปกติคอบน ซึ่งประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศ เครื่องแบบสโมสร หรือเครื่องแบบกันหนาว ที่ใช้เลื้อยชั้นนอกคอดปิดสีน้ำเงินดำ หรือเลื้อยชั้นนอกสีน้ำเงินดำ หรือเครื่องแบบทหารเรือสำหรับใช้ในประเทศหนาว ที่ใช้เลื้อยสโมสรดำ เลื้อยชั้นนอก เลื้อยกลาง หรือเลื้อยใหญ่สีน้ำเงินดำ ใช้สายยงยศไหมทอง

(ข) เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติขาว ซึ่งไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ใช้สายยงยศไหมสีเหลือง

เมื่อแต่งเครื่องแบบที่มีได้กำหนดให้ใช้สายยงยศราชวงศ์ราชวงศ์ ก็ให้ใช้สายยงยศอย่างอื่นในโอกาสที่ปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ หรือในโอกาสอันควรได้ด้วย

(๒) เครื่องหมายอักษรพระปรมาภิไธย ใช้รูปอักษรพระปรมาภิไธยย่อในองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ตนเป็นราชวงศ์ราชวงศ์ภายใต้เลขลำดับรัชกาลและพระมหามงกุฎติดบนอินทรีนูนข้างขวา ให้ยอดพระมหามงกุฎอยู่ทางด้านคอ

(ก) สำหรับทหารบก ทำด้วยโลหะสีทองติดที่กึ่งกลางอินทรีนูน โดยมิต้องประดับเครื่องหมายยศ เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนามให้จดติดเครื่องหมายดังกล่าวนี้

(ข) สำหรับทหารเรือ ทำด้วยโลหะสีเงิน ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตร ต่ำกว่าชั้นนายพลเรือ ติดทับกึ่งกลางแถบเครื่องหมายยศ ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลเรือและจอมพลเรือ ติดบนอินทรรณูถัดจากเครื่องหมายยศไปทางด้านคอ เมื่อแต่งเครื่องแบบอื่นที่ไม่ใช้อินทรรณูแข็ง ให้งัดติดเครื่องหมายอักษรพระปรมาภิไธย

ผู้ที่เป็นราชองครักษ์ประจำกรมราชองครักษ์ ให้มีเครื่องหมายรูปครุฑ ทำด้วยโลหะสีเงินติดบนอินทรรณูข้างซ้ายอีกด้วย การติดเครื่องหมายรูปครุฑนี้ให้อนุโลมตามการติดเครื่องหมายอักษรพระปรมาภิไธย

(ค) สำหรับทหารอากาศ ทำด้วยโลหะสีเงิน ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตร ชั้นต่ำกว่านายพลอากาศ ติดทับกึ่งกลางแถบเครื่องหมายยศ ถ้าเป็นนายทหารสัญญาบัตรชั้นนายพลอากาศและจอมพลอากาศ ติดบนอินทรรณูถัดจากเครื่องหมายยศไปทางด้านคอ เว้นแต่เมื่อแต่งเครื่องแบบปกติเทาคอพับที่ใช้อินทรรณูอ่อนให้ติดที่กึ่งกลางอินทรรณู เมื่อแต่งเครื่องแบบฝึกหรือเครื่องแบบสนาม ให้งัดติดเครื่องหมายอักษรพระปรมาภิไธย

ข้อ ๕. นายทหารราชองครักษ์ ขณะที่ทำการในหน้าที่ประจำพระองค์โดยเฉพาะ เช่น รับ นำ ตาม หรือแข่งเสด็จหรือไปในการต่าง ๆ ในหน้าที่ราชองครักษ์ ใช้ปลอกแขนสีทาลาสีน้ำเงินดำ กว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ ทาบกลางปลอกแขนโดยรอบเว้นระยะระหว่างแถบ ๕ มิลลิเมตร ตรงกลางด้านนอกมีอักษรพระปรมาภิไธยย่อในองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลปัจจุบันภายใต้เลขลำดับรัชกาลและพระมหามงกุฎปักด้วยดันทอง ที่ขอบบนและขอบล่างของปลอกแขน ขลิบลวดไหมทอง สวมที่แขนเสื้อข้างซ้ายเหนือข้อศอก

ข้อ ๖. ผู้ที่เคยเป็นราชองครักษ์ในรัชกาลใด เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วจะได้รับพระราชทานเข็มอักษรพระปรมาภิไธยย่อในองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลนั้นประกอบด้วยแถบแพร เป็นเกียรติยศ ให้ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋ابน ถ้ามีเครื่องหมายอื่นติดอยู่แล้ว ให้ติดเครื่องหมายนี้เหนือขึ้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๙

(ลงชื่อ) จอมพล ป. พิบูลสงคราม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

-
- หมายเหตุ
- ยกเลิกความในข้อ ๕. และใช้ความใหม่ตามกฎกระทรวง ฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๒
  - ยกเลิกความใน (ก) ของข้อ ๔. (๒) และใช้ความใหม่ตามกฎกระทรวง ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๔, (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๒
  - ยกเลิกความใน (ก) ของข้อ ๔. (๑) และใช้ความใหม่ตามกฎกระทรวง ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๖
  - ยกเลิกความใน (ข) ของข้อ ๔. (๒) และใช้ความใหม่ตามกฎกระทรวง ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๖
  - ยกเลิกความใน (ค) ของข้อ ๔. (๒) และใช้ความใหม่ตามกฎกระทรวง ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๖, (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๑
  - ยกเลิกความในวรรคท้ายของ (๑) ของข้อ ๔. และใช้ความใหม่ตามกฎกระทรวง ฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๒